

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Stavn

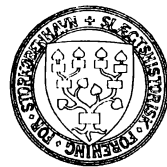
30. Aargang Nr. 2. April 2011

Mit Stamtræ

**Slægtshistorisk Forening
for Storkøbenhavn**
<http://www.genealogi-kbh.dk>

Stiftet den 7. januar 1977

Formand:	Anna Margrethe Krogh-Thomsen Hedebyvej 5 3650 Ølstykke	Tlf: 4717 9251 E-mail: krogh@get2net.dk
Kasserer:	Lena Sørensen Løven 28 3650 Ølstykke	Tlf: 4717 5562 E-mail: sfs.lenas@gmail.com
Sekretær:	Margit Dujardin Aspegården 38 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Redaktør:	Gitte Bergendorff Høstbo Ettehavevej 51 B 2730 Herlev	Tlf: 4484 9131 E-mail: janhb@mail.danbbs.dk
Best.medl.	Peter Wodskou Arnesvej 44 2700 Brønshøj	Tlf: 3828 9475 E-mail: peter.wodskou@get2net.dk
Best.medl..	Erling Dujardin Aspegården 38 2670 Greve	Tlf: 4390 8625 E-mail: fam.dujardin@image.dk
Best.medl.	Anette Eitz Watz Fjelde Byvej 15 4990 Saksøbing	Tlf: 5170 5358 E-mail: anette.watz@gmail.com
Best.suppleant.	Aino Kronsell Cypressen 4 4000 Roskilde	Tlf: 4638 3487 E-mail: aino@kronsell.dk

Korrekturlæsere på dette nummer af Slægt & Stavn er Bente Steenstrup og Erling Dujardin, Aino Kronsell.

Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer – 4 gange årligt: Uge 8 – 18 – 32 og 45.

Artikler bedes sendt til Redaktøren. Deadline for forslag til artikler er 5. januar, 8. marts, 1. juli samt 4. oktober. Prisen for enkelte numre er kr. 20.- (+ forsendelse). Abonnement koster kr. 120.- pr. år inkl. forsendelse. For udenlandske abonnementer betales desuden portotillæg for forsendelsen. Tilmelding kan ske ved indbetaling på **foreningens girokonto 220 8628**. Kontingent for medlemskab af Slægtshistorisk forening for Storkøbenhavn er: kr. 250.- pr. år, inkl. Slægt & Stavn og 2 numre af Slægten. 2 samboende medlemmer betaler kr. 300.- pr. år. Gæstebillet til vore foredrag er kr. 25.- pr. gang. Ved for sen indbetaling af kontingent pålægges et gebyr på 20.- kr. pr. rykker. Eftertryk med kildeangivelse er tilladt efter aftale med redaktionen.

N.B. Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.

Årsberetning for 2010

Vor forening havde ved udgangen af 2010 i alt 473 medlemmer, deraf 60 samboende, samt 92 bladabonnenter. En tilbagegang på 6 medlemmer, så det i orden. Vi arbejder alle på at få en god forening til gavn for vore medlemmer. De fleste nyindmeldelser kommer via vor hjemmeside. Det er jo på nettet de fleste søger, når de vil finde oplysninger om aktiviteter og lignende inden for slægtsforskning. Jeg håber, der fortsat vil ske fremgang i vor forening.

Vi har holdt 8 foredrag, som vi plejer:

1. "Farum arkiverne".	Susanne Krog.
2. "Kan man bo i Rundetaarn?".	Erling Krog.
3. Danmarks sidste fattiggård.	Maria Rytter.
4. Bondedragter til hverdag og til fest.	Esther Grølsted.
5. I Holgers kølvand 1911-1920	John Simonsen.
6. Politiets registerblade.	Lars Peter Jørgensen.
7. Hvad kan de gamle billeder fortælle.	A.M. Krogh-Thomsen.
8. Julens traditioner fortalt i ord, billeder og sang.	Gitte Bergendorff Høstbo.

Forårsudflugt 2010. Lørdag den 29. maj kørte udflugtsbussen mod Vestsjælland. Første stop var den fredede Løve Mølle fra 1881. Vi blev vist rundt på møllen og hørte lidt om dens historie. Møllen drives af et møllelaug, hvor 8 frivillige møllere på skift kører møllen og viser gæster rundt. Turen gik videre til Landbrugsmuseet Fløjgård med mange gamle hesteredskaber, håndværktøj og andre brugsting – især fra perioden 1850 til 1950. Vi indtog en dejlig frokost på Reersø Kro – en hyggelig 300 år gammel kro, der passer godt ind i det idylliske miljø i Reersø. Der var også tid til at gå lidt rundt og nyde synet af de smukke gamle bindingsværkshuse. I Buerup besøgte vi Træskomuseet, hvor vi fik demonstreret, hvordan man lavede træsko i gamle dage og i dag. Inden bussen igen kørte os hjem, sluttede dagen med kaffe og lagkage på Maglesø Traktørsted.

Den 25. september havde vi et heldags ekstra arrangement, om "The Danish Immigrant Museum" i USA, med 3 interessante foredrag. Alle holdt af Michele McNabb, der til daglig arbejder på museet, om hvordan man slægtsforsker i Amerika. Det var en speciel og rigtig god dag, med mange deltagere.

Slægtsforskerdagen blev afholdt den 23. oktober i Valby Medborgerhus. Det var 19. gang, vi holdt slægtsforskerdag. Denne gang under temaet " "Fra jord til bord - 1700 og 1800 tallets fødevarer". Der var 3 spændende foredrag med 93 deltagere, det var et passende antal. Vi havde en god og lærerig dag. Det var 11. gang i Valby Medborgerhus, hvor vi er glade for at være, da lokalerne er gode og prisen er rimelig.

Vort blad Slægt & Stavn, kører rigtig fint. Det er et spændende blad med mange gode artikler, og andre nyttige oplysninger. Det bliver læst ud over hele landet. I 2010 fik vi

10.974 kr. i tilskud fra bladpuljen. En stigning på 264. Vi håber det stadig fortsætter, selv om der tales om "krisen" mange steder. Vi ved tilskuddet kan bortfalde, hvis der kommer en ny lovændring. Vort blad indeholder nu 36 sider. Det har en fin layout og bliver trykt i en rigtig god kvalitet. Det er et blad, vi er stolte af, og vi vil bestræbe os på, at holde denne standard, da vi mener det er en god måde at bruge nogle af vore penge på. Vore medlemmer sender forslag til artikler til redaktionen, men har stadig brug for, at der kommer endnu flere indlæg og gode ideer fra vore medlemmer.

Vor hjemmeside kører godt. Vi har nu åbnet for Anetavlen igen, så alle kan skrive indlæg på den. Det håber vi rigtig mange vil gøre fremover, så der kan komme gang i den. Bilag fra vore foredrag bliver løbende indsat under "Hent & print", så man selv kan printe det ud, man har interesse for. Den bliver brugt meget, også af andre foreninger her i landet og i udlandet. På hjemmesiden ligger også billeder fra forskellige arrangementer, der har været i foreningen.

Kontingentet forbliver uændret, også denne gang. Vi fik som tidligere nævnt igen i 2010 et pænt tilskud fra bladpuljen på 10.974 kr. Et tilskud vi aldrig kan være sikre på. Slægtsforskerdagen gav et overskud på 1.880 kr., men forårsudflugten gav et underskud på 3.304 kr. Begge er beløb, som altid kan variere lidt. Vore udgifter til administration er nede på et rimeligt beløb.

Bestyrelsesmøder er afholdt på skift hos de enkelte medlemmer af bestyrelsen, men i sidste halvdel af året blev det besluttet, at vores bestyrelsesmøder indtil videre skulle holdes hos Gitte. Vi holder så få møder som muligt, da meget kan aftales pr. E-mail og telefon. Det er gode saglige møder, hvor vi når at udnytte tiden bedst muligt.

Jeg er selv utrolig glad for vores bestyrelse og vore faste hjælpere. Den er blandet sammensat, da vi alle har forskellige evner. Ved vore bestyrelsesmøder bliver alt grundigt diskuteret og planlagt. Vort regnskab kører fint på EDB, så det er blevet let at overskue og administrere. Ligeledes tak til alle, der i det daglige hjælper foreningen i dens arbejde.

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger - SSF. Vi får i vor forening bladet Slægten 2 gange årlig. I Slægten kan vi se, hvilke aktiviteter der foregår rundt omkring i andre foreninger og måske tage på besøg der. Billeder fra de sidste års kurser, afholdt af SSF, ligger også på deres hjemmeside. Gennem Slægten får vi også mulighed for at se hvilke spændende kurser og aktiviteter SSF tilbyder. Bladet Slægten og de andre gode nyttige hæfter, som udgives, er en god hjælp for almindelige slægtsforskere. SSFs hjemmeside er rigtig flot, så vi håber vore medlemmer også vil bruge den flittigt.

Jeg takker for godt samarbejde i det forløbne år, både til bestyrelsen, vore faste hjælpere og til alle vore medlemmer. Ligeledes tak til de personer udenfor vor forening, som vi har samarbejdet med. En speciel tak til ledelsen af kirkebygningen her, som har åbnet dørene for os. Samt tak til de unge i kirken der trofast møder op og sælger forfriskninger til os i pausen. Vi er meget taknemmelige over, at vi kan holde vore møder under disse gode forhold.

AMKT

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

Regnskab for året 2010

INDTÆGTER	2010	2009
Kontingenter	105.700,00	108.193,50
Abonnementer	11.808,00	11.030,00
Slægtsforskerdag	1.880,00	1.243,00
Renter & Gebyrer	1.167,39	2.043,14
I alt	<u>120.553,39</u>	<u>122.509,64</u>
Arets Overskud	<u>11.273,13</u>	
	<u>109.280,26</u>	

UDGIFTER	2010	2009
Forårsudflugten	3.304,00	3.320,00
Medlemsmøder	12.375,00	10.025,00
Slægt & Stavn	60.756,72	63.869,15
" Distrib. Tilskud	-10.874,67	-10.710,79
SSF (SLÆGTEN)	23.981,50	19.252,85
Hjemmesider/Internettet	10.215,50	13.765,50
Inventar+EDB	0,00	1.565,25
Kontorartikler mm	1.780,21	1.595,00
Porto ekskl. Bladporto	1.061,00	2.194,00
SSF-kursus	4.245,00	4.245,00
Øvrige administrationsomk.	2.151,00	2.237,25
Bankgebyr m.m	385,00	471,00
I alt	<u>109.280,26</u>	<u>111.829,21</u>

AKTIVER

Kontantbeholdning	2.135,00
Girokonto	17.108,10
Checkkonto	3.884,66
Højretkonto	149.608,94
	<u>172.736,70</u>

Inventarliste:

Videokanon, overtheadprojektor, lysbilledapparat
lærred, forsætænger, 2 Pc'er, scanner, 2 skabe og
Pengkasse
Regnskabet er revideret og afstemt med de
foreliggende bilag.

Ølstykke, den 10. januar 2011
Lena Sørensen kasserer

Lena Sørensen

PASSIVER

Egenkapital pr. 01.01.2010	121.786,07
Arets overskud	11.273,13
	<u>133.059,20</u>
Forudbetalt kontingent mv	39.677,50
	<u>172.736,70</u>

Medlemstal pr 31.12.2010
473 Medlemmer heraf (60
samboende)
samt 92 bladabonnenter.

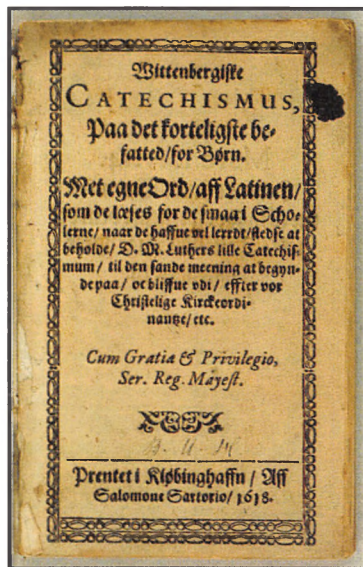
Ølstykke, den
Rolf Bredskjær, foreningsvalgt revisor

Rolf Bredskjær

Læsning og bogmarked i 1600-tallets Danmark

Klip fra en "En doktordisputats" af lektor dr. phil Charlotte Appel, Institut for Historie og Samfundsforhold RUC

Tredje påskedag, den 17. april 1688 blev en fattig tjenestepige ved navn Mette Jensdatter begravet på Vonsild kirkegård syd for Kolding, selvom hun ikke hørte sognet til. Den korte beretning om hendes liv og sørgelige endeligt skylder vi Vonsild-præsten, Johannes Rüde, der i sin kirkebog bl.a. berettede, at Mette som barn var blevet gudfrygtigt opdraget og siden havde lært sig selv at "at læse i prentede bøger". Hun havde tjent forskellige steder, men var kommet "til fald", dvs. havde født et barn uden for ægteskab, og boede nu alene i den lille landsby Strårup, hvor hun "haver leffvet i armod oc kunde intet svare til kongl. Skatter". Fra Mettes bror havde pastor Rüde hørt, hvordan hun ca. syv uger tidligere havde begivet sig af sted til fastelavnsmarked i Kolding for at købe sig en historie "som Peders sølff nøgel oc andre slige". Men på vejen hjem var hun åbenbart faret vild og var derved "kommen til sit dødsted" på den lille sti, hvor man mange uger senere fandt hendes lig.

Oplysningerne om Mette Jensdatter er ikke mindst interessante, fordi det alene er pga. de særlige omstændigheder omkring hendes død (og pga. Vonsild præstens interesse for de mennesker, han levede iblandt), at vi pludselig konfronteres med en dimension af 1600-tallets dagligliv, som der ellers sjældent berettes om: En tjenestepige, der havde lært sig selv at læse, og som endda var så ivrig efter at få fat i nyt læsestof, at hun begav sig ud på en lang, kold og som det viste sig farefuld tur. Spørgsmålet melder sig derfor straks: Var Mette Jensdatter en ener? Eller var hun måske snarere en blandt mange jævne mænd og kvinder, der på dette tidspunkt havde fået adgang til det trykte medium?

Hvor og hvordan blev der i det hele taget undervist i læsning? Hvem fik mulighed for at lære læsningens kunst? Hvordan fordelte færdighederne sig mellem mænd og kvinder, land og by, og forskellig økonomisk og social baggrund? Og kunne der iagttages en udvikling over tid?

Andet hovedfelt gælder anvendelsen og udbredelsen af det trykte medium. Hvordan var bogproduktion og bogdistribution organiseret i denne periode, hvor det typografiske medium stadig var nyt? Hvorvidt (og hvordan) forsøgte stat og kirke at regulere og påvirke brugen af det trykte ord? Hvilke former for tryk blev produceret med henblik på et bredere publikum? Hvor meget blev trykt – og hvad kostede de forskellige tryksager? Og hvordan

forholder mængden og arten af de bevarede bøger sig til det, der i sin tid forlod trykpresserne?

Endelig har hun prøvet at besvare spørgsmålet om, hvorvidt de forskellige tryksager, der var henvendt til ”den menige mand”, rent faktisk kan ses at være nået ud til det ”intenderede publikum”. Det er en af afhandlingens grundlæggende antagelser, at læsning og bogmarked var to sider af samme sag og derfor må behandles i sammenhæng.

Med så mange forskelligartede spørgsmål siger det næsten sig selv, at der ikke findes et enkelt kildemateriale, hvor man kan gå hen og finde svar på de stillede spørgsmål. I løbet af forskningsprocessen har hun derfor været vidt omkring. Hun har bl.a. analyseret lovgivningsmateriale, visitatsbøger, kirkebøger, skolefundatser, kirke- og skoleregnskaber, tingbøger, skattemandtal, skifter, boghandlerkataloger og annoncer, bibliotekskataloger og sidst men ikke mindst de gamle tryk selv, deres forord og hovedtekster samt deres fysiske fremtræden. Derudover har hun gjort flittig brug af megen kirkelitteratur- og boghistorisk forskningslitteratur samt en stor samling af lokalhistoriske studier.

Hvad fandt hun ud af? Hun fremhæver nogle af de resultater, der kan sætte Mette Jensdatter og hendes ”bogbrug” i perspektiv. Hun har bl.a. kunnet vise, at den danske kirke – ligesom sin svenske søsterkirke – førte en aktiv katekismuspolitik. Man ønskede, at børnene skulle kunne tilegne sig et pensum, der konstant blev udvidet (De ti bud, Fader Vor, Trosbekendelsen, dåbens og nadverens sakramenter, alle med forklaringer, og efterhånden også med den såkaldte hustavle og andre tillæg). Derfor anbefalede man, at børnene skulle lære at ”læse prent” eller ”læse i bog”. Når de først havde lært at læse ”indenad”, som det også hed, kunne de bagefter bedre lære at læse stoffet ”udenad”. En bred vifte af gejstlige initiativer kan påvises op gennem 1600-tallet: fra påbudt registrering af de undervisningspligtige børn, til organisering af praktisk undervisning og udgivelse af undervisningsmateriale.

At læse i prent var altid det første man lærte. Undervisningen heri lå forud for og var adskilt fra undervisning i skrivning – og dermed sammenhængende læsning af skrift. Her er en af grundene til, at mange historikere tidligere har været af den opfattelse, at landbefolkningen overvejende bestod af analfabeter. Man har mødt bønder, der blot underskrev deres fæstebreve med bomærker eller initialer, eller gik til degnen for at få læst et brev, de havde modtaget. Men de samme bønder kan altså sagtens have været i stand til at læse bøger.

I et samfund præget af fundamental ulighed mellem mænd og kvinder, herskede der på ét punkt i hvert fald principiel lighed mellem kønnene, nemlig som kristne sjæle over for Vor Herre. Hendes undersøgelse viser, at mange forældre har sørget for også deres døtres undervisning i basal læsefærdighed, ligesom vi konkret (i Pastor Rudes biografier og flere andre steder) støder på mange ganske jævne kvinder, der kan ”læse i bøger prent”. Men dermed holdt ligheden også op. Det var næsten udelukkende drenge, der fik lov at klatre højere op i færdighedshierarkiet og tilegne sig de for erhvervsudøvelsen ofte nyttige skrive- og regnekundskaber.

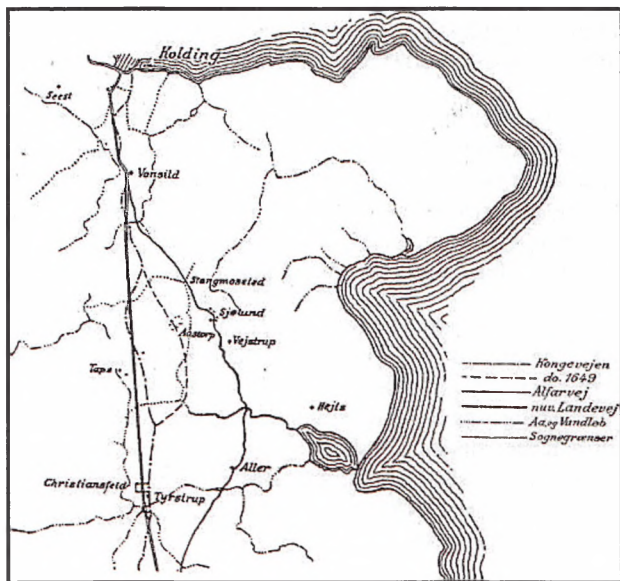
Det skyldtes også, at selve læseundervisningen var billig, nogle steder endda helt gratis. For skrivning og regning skulle der imidlertid betales ganske pæne beløb. Undervisningens organisering (eller mangel på samme) kan igen forklare misforståelser i ældre forskning. Der fandtes stort set ingen skoler i betydningen skolebygninger eller – institutioner i 1600-tallet. De kom først for alvor med rytterskolerne i 1721 og de forordnede landsbyskoler fra 1739 og fremefter. Men der blev ”holdt skole” i hver eneste købstad og i stort set hvert eneste sogn i betydningen: Der blev undervist! I købstæderne kan man påvise et helt hierarki af skoler: Fra latinskolen og den største ”danske skole” med en privilegeret skrive- og regnemester i spidsen, over andre mindre skoler med fokus på læsning og ned til den helt uformelle undervisning, hvor bl.a. håndværkerkoner, tidligere (evt. handicappede) soldater og fattigfolk havde fundet en lille, men vigtig indtægtskilde ved at undervise de mindste i boglæsning.

På landet har der været betydelige forskelle både regionalt og mellem de enkelte sogne. Men ved 1600-tallets udgang synes det at have været muligt at rekvirere undervisning i basal læsning i så godt som hvert eneste sogn landet over. Dermed ikke sagt, at alle lærte at læse. For mange familier i små og trængte kår har det slet ikke været på tale. Men med det voksende antal læsekyndige i lokalsamfundene må det også være blevet stadig lettere at få konkret inspiration og støtte, hvis man som Mette Jensdatter selv ville forsøge sig udi læsningens kunst.

I ældre fremstillinger støder man ofte på oplysninger om, at bøger var så dyre, at det alene af den grund var udelukket, at almindelige mennesker kunne komme i nærheden af læsestof: En bibel kostede det samme som en okse, en salmebog det samme som en ko. Sådanne priser kendes fra kirkeregnskaber, hvor man har betalt for kirkernes store og fint indbundne bøger. Men læsestof kunne erhverves til helt andre priser, hvis blot man gik efter mindre former, billigere papir, beskedne papirindbind – eller eventuelt købte bogen helt uden bind. Mette Jensdatter havde således lånt 4 skilling til bogindkøb af sin bror, før hun begav sig til Kolding.

For mig var det i hvert fald nyt, at mange personer fra de lavere klasser og bønder i 1600-tallet kunne læse trykte bogstaver, men ikke skrive sit eget navn.

Kort over Vonsild

Tyendets vej mod lyset

Efter det politiske systemskifte i 1901, hvor den første Venstre-regering så dagens lys, blev det reformernes tid. Først og fremmest blev der vedtaget en ny skolelov i 1903, der skabte et nyt skolesystem med underskole, mellemskole, realskole og gymnasium – med adgang for begge køn og alle sociale lag.

Desuden blev der i 1915 langt om længe indført valgret for kvinder, og der blev gradvist lavet en mere rimelig lovgivning for tyende. Den gamle tyendelov fra 1864 gav bonden fuld *revselsesret* (ret til fysisk afstraffelse) over sine karle og piger, han kunne kort sagt behandle dem efter forgodtbefindende – uden at blive retsforfulgt. Jeppe Aakjærs (1866-1930): *Vredens Børn* (1904) og Johan Skjoldborgs (1861-1936): *Gyldholm* (1902) kan ses som indlæg i kampen for forbedring af tyendes livsvilkår.

Marie Christensen 1871-1945. Den ugifte landarbejderdatter og fhv. tjenestepige tog initiativ til at stifte Københavns Tjenestepigeforening, som hun ledede til 1914 gjorde et kæmpearbejde for at kvinder og tyende skulle få stemmeret. Hun kæmpede for afskaffelse af Tyendeloven, som i 1921 blev erstattet af Medhjælperloven, agiterede stærkt for faguddannelse til lønnet hushjælp og tog aktivt del i kampen for kvinders valgret til menighedsråd, kommunalstyre og Rigsdag. Og ved grundlovs-ændringen i 1915 blev det langt om længe en realitet.

Senere dannes Tyendeforbundet og De samvirkende danske Husmandsforeninger (1910), men først efter lang tids kamp revideres og fjernes den forhadte tyendelov (i 1904, 1909, 1921). Desuden vedtages der i 1919 jordlove, der sikrer muligheden for et rimeligt udkomme for husmændene.

Samtidig var det danske samfund i hastig forandring, præget af industrialisering og kapitalisme. Mens arbejderklassen blev organiseret i fagbevægelsen og Socialdemokratiet, dannede tyende og husmænd landboforeninger og fik det nystiftede parti, *Det Radikale Venstre*, som talerør. Sprængningen af partiet Venstre var en konsekvens af modstridende interesser mellem på den ene side velstillede bønder og på den anden side intellektuelle og husmænd.

Mens Venstre kæmpede i forfatningskampen mod Højre kunne partiets fraktioner holde sammen, men da Venstre kom til magten, sprængte uenighederne partiet i 1905. Det var de underkuede grupper, der blev litteraturens nye bærende lag. Dels blev de gjort til genstand for litterære fremstillinger, dels rekrutteres forfatterne nu fra landlige, ikke intellektuelle miljøer. Det betød en afgørende ændring i realismen og programmet for den.

En af de forfattere, der forstod at sætte datidens problemer under debat i litteraturen, var Jeppe Aakjær (1866-1930). Han udgav i 1904 romanen *Vredens Børn*, som meget tydeligt beskriver de usle, kummerlige og helt urimelige forhold på landet. Bogen vakte så megen opsigt, at den fik direkte indvirkning på lovgivningen for tjenestefolk (Tyendeloven) nogle år senere. I begyndelsen af romanen kan man læse denne sang:

JEPPE AAKJÆR: TYENDESANG (1909)

Her kommer fra dybet den mørke armé
og fordrer af verden et svar;
skønt dawningens glimt i vor dryppende le
er al den fane, vi har,
vi vover en kamp for vor nedtrådte ret
og løfter i vejret på skændselens bræt
den tusindårs-lænke, vi bar.

Vi harved din ager, vi skar dine neg,
vi strigled din blommede hest,
vi lytted bag stalden til rotternes leg,
når selv du gik pyntet til fest.
Du drømte på bolstre, vi slumred på halm,
hvor dyret er nabo, og luften er kvalm,
og svindsoten kommer som gæst.

Vi råber det ind gennem luge og lo,
hvor dundrende plejlene går:
Kom frem af jert stinkende staldkammer-bo,
se ud fra de hældende vrå'r.
For fronten reveljen nu løfter sin klang,
lad mismodet synke, nyn med på vor sang,
jer dagning på ruderne står.

Vi ejer på jorden knap trævl eller tråd,
kun denne vor skorpede hånd;
til menneskekår fik vi kummerligt råd,
i ørkner vandrer vor ånd;
du Herre, som højt gennem samfundet red
hen over de rygge, du trykkede ned,
nu smyger vi af dine bånd!

Vel er vi en kuet og slidende hob,
kun trælle i velstandens gård,
i samfundets aske en nedtrykket Job,
der skraber sin byld med et skår,
snart svinger for ruden dog opgørets lyn,
se op, kammerater, det lysner i sky'n,
befrielsens malmklokke slår!

Ja, slip hvad der trykker på skulder og sind,
og sving imod lyset din hat!
Endnu har du ungdommens rødme på kind
og rester af letsindets skat.
Da pløjer vi muntre vort bølgende land,
når først vi har friet vor kuede stand
fra tusindårs-trældommens nat.

Foto: Tjenestefolk på Melstedgaard
Artikel kilde: *Det folkelige gennembrud*

Monica Wichfeld

Monica Wichfeld blev født af adelige forældre i London i 1894, men er opvokset i Irland. Hun døde i 1945 som 50-årig i tysk fængsel, efter først at være dømt til døden under besættelsen og derefter benådet mod sin vilje.

Den unge Monica Emily Massey-Beresford mødte den danske godsejer Jørgen Wichfeld (der har Rosenkrantz slægten i blodet) under første verdenskrig i London, hvor han var ansat under den danske udenrigstjeneste. De blev gift i 1916. Jørgen Wichfeld havde overtaget stamhuset Engestofte, og efter nogle år sammen i London rejste de til Engestofte på Lolland. I 1919 kom lens afløsningen, der betød at familien Wichfeld, for at kunne klare sig, flyttede fra Engestofte og lejede godset ud. De flyttede til Italien og vendte først tilbage til Danmark, da Mussolini ændrede politik overfor udlændinge.

Monica Wichfeld havde mistet venner og en bror under første verdenskrig og havde på rejser gennem Tyskland set, hvad nazisterne stod for. Så da hun vendte tilbage til Danmark i 1941, var hun indigneret over den manglende støtte til modstandsbevægelsen og begyndte at samle penge ind til de familier, der mistede deres eneforsørger.

Engestofte Gods havde flere udlejningshuse, og under besættelsen lejede forfatteren Hilmar Wulff et af husene. Wulff var involveret i illegalt bladarbejde og distribuerede Land og Folk og Frit Danmark. Han blev Monica Wichfelds forbindelsesled til modstandsbevægelsen.

Monica Wichfelds modstand intensiveredes efter som hendes netværk blev større, til sidst blev Engestofte modtagercentral for faldskærmsagenter og våbenudkastninger. Samtidig organiserede hun sabotagegrupper på Lolland og Falster. Hele organisationen endte brat, da Gestapo arresterede Monica Wichfeld og andre implicerede. Hun blev som den første danske kvinde dømt til døden, og skrev under protest en benådningssøgningsansøgning på toiletpapir. Hun afslog dog benådningen, da den ikke også gjaldt de øvrige i gruppen. Dommen blev alligevel ændret til livsvarigt fængsel.

Monica Wichfeld døde i tysk fængsel den 27. februar 1945. I våbenhuset til Engestofte kirke findes en mindeplads over Monica Wichfeld.

Kirken er i øvrigt et besøg værd. Specielt den trefløjede altertavle fra 1510, der er lavet i Lübeck til Birgittinernes klosterkirke i Maribo, den nuværende Maribo Domkirke. Den blev i 1648 solgt til Engestofte kirke. Hovedmotivet forestiller Jomfru Maria med Jesus på armen omgivet af engle og fire helgener. På fløjdyrene findes relieffer af Jesus omskærelse, de hellige tre konger og den hellige Birgitta og Klara prædikende for søstre og brødre.

Engestofte kirke ligger tæt på Maribo søerne, umiddelbart op til Engestofte gods, der også ejede kirken indtil 1923, hvor den overgik til sognekirke. Kirken er hvidkalket, bygget i gotisk stil og er fra det 15. århundrede. Der har formodentlig ligget en kirke i området tidligere, da der er fundet et ældre stenrelief på kirkegården i forbindelse med restaureringen. Relieffet er nu placeret i våbenhuset og forestiller syndefaldet, korsfæstelsen og opstandelsen.

Af Anette Eitz Watz

I kirken på dåbsdagen

"Til Barnedaab var der kun 7 med i Kirken; den der bar Barnet, og som gerne var en gift Kone, en som ikke maatte være frugtsommelig den der skulde give Barnet Bryst, to pigefaddere, unge piger, og tre karlefaddere". Lyder det i indledningen til træskomand Niels Sørensens beretning om dåbshandlingen på øen Fur i Limfjorden i 1800-årene; *"Fadderne mødte i Kirken sammen med den øvrige Menighed og satte sig hvorsomhelst, dog gerne noget fortil. Naar Præsten var gaaet af Prædikestolen, og man var begyndt at synge, kom den, der bar Barnet, og den, der skulde give Bryst, ind i Kirken med Barnet. Den anden Salme efter Prædiken var; "Enhver som tror og bliver døbt", og ved andet Vers af denne rejste Gudmoderen og Fadderne sig op; naar Verset var sunget til Ende, gik den, der bar Barnet, ene op for at faa det døbt, medens Fadderne traadte ud paa Kirkegulvet ud for deres Plads. Men naar Præsten før selve Daabshandlingen skulde bede Fadervor, traadte alle Fadderne ind i Stolen og satte sig for umiddelbart efter Bønnen atter at træde ud paa Gulvet, hvor de blev staaende, til Barnet var døbt, og Tilsagnet til Fadderne havde lydt. Saa gik de alle paa Plads. Derpaa blev Offersalmen Nr. 50 i Kingos Salmebog, 7. og 8. Vers sunget, og naar de første Linier – "Vore Børn skulle vi til Jesu Kristi ved Daaben først frembære" – var sunget, skulde Barnebæreren straks rejse sig op og gaa op at ofre - og efter hende de andre Faddere".*

På landet var der mange steder skik, at fadderne, ofte også gæsterne, blev inviteret til at spise frokost i barnets hjem kl. 9, hvorefter hele selskabet begav sig til kirke for at få barnet døbt. Om skikken kendtes blandt byalmuen er uvist, men blandt borgerskabet var det formodentligt – sådan som det er skik i alle samfundslag i dag – blot den der skulle bære, som, eventuelt sammen med den der skulle holde huen, blev inviteret til at nyde en forfriskning i hjemmet før dåben og måske hjælpe med at iklæde barnet dåbsstadsen, barnet skulle i hvert fald hentes og bringes til kirke.

Skik og brug varierede i landets forskellige egne, men over det fælles tema. I nogle sogne var faddernes antal altid tre, i andre fire, medregnet den kvinde der bar. Det store fadderopbud, man så tidligere, var omtrent passé.

Overalt i sognet bar en kvinde barnet, undtagen i Sønderjylland, hvor den skik, at en mand bar drenge og en kvinde piger, fastholdtes meget længe. Den 4. november i 1869 skrev sognepræsten i Vejen., grundtviganeren Hans Sveistrup, i sin dagbog; *"...Den 29. okt. Holdt jeg Altergang i Vejen Kirke for Præstefamilien og flere. Der var 150 Sønderjyder til Alters*

samme Dag. Dem betjente Hansen.. Ole Blom kørte for mig, - Samme Dag holdt jeg i Veien over Daaben Laust Fredslunds Søn "Ingemand Fredslund", som Hansen døbte".

Skulle dåben holdes, når der var offentlig gudstjeneste, burde den ske ved søndagens højmesse, hvor kirken ventedes talrigt besøgt, og forrettes såsnart salmen efter prædiken var sunget, med mindre der var altergang, i så fald skulle den for ikke at forsinke altergangen, først forrettes efter denne, men førend afslutningssalmen blev sunget.

Som følge af det større antal børn, der skulle døbes i de københavnske menigheder, forblev det dér, som hidtil hvad angik søndagene, dvs. at dåb skulle forrettes efter at højmassen var til ende. På andre dage kunne handlingen finde sted på et hvilket som helst tidspunkt om formiddagen, der regnedes indtil kl. 2, præsten bestemte. Han skulle dog såvidt muligt rette sig efter forældrenes ønske og lejlighed.

I september 1828 blev de særlige bestemmelser for København udvidet til også at være gældende for menighederne i Odense og Ribe samt for Domsognets menighed i Århus, hvor befolkningen også var blevet talrigere.

Uden for København skulle der tages hensyn til anordningen om almueskolevæsenet, så at dåb på hverdage ikke kolliderede med undervisningen. Landsbylærerne, der havde pligt til at assistere ved de kirkelige handlinger, måtte ikke forstyrres i undervisningen, og præsten ikke forhindres i at holde konfirmandforberedelser, statsmagten prioriterede undervisning højt. Og skulle flere børn døbes samme dag, burde det ske i den orden, hvori dåben var bestilt, uanset om der var tale om søn- eller søgnedage.

Dersom en dåb skulle forrettes uden sammenhæng med gudstjeneste, kom fadderne til kirken med barnet på det aftalte tidspunkt, men skulle den finde sted i forbindelse med højmassen, var det almindeligt – og det er det også i dag – at fadderne først trådte ind i kirken med barnet, når prædikenen var slut, og satte sig i den øverste bænk, indtil salmen var sunget. Herefter trådte de hen til fonten med barnet, så at præsten kunne forrette dåben som foreskrevet i ritualet, uden nogen udeladelse og uden noget tillæg. Kun med hjemmedåb var det tilladt at gøre afkortninger, bare det væsentligste kom med.

Skulle en hjemmedåb bekræftes, skete det blot med ordene, *"Efterdi dette Barn, er tilforn døbt i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellige Aands, - da ville vi ikke døbe det igien, at vi ikke bespøtte og forhaane den hellige Aands"*.; hverken forsagelsen eller trosbekendelsen, som flere klagede over var blevet udeladt ved deres børns hjemmedåb, måtte gentages. Det eneste der kunne rettes op på var, at hvis barnet i skyndingen ikke havde fået noget navn, så kunne det få det ved fremstillingen, men det gav ikke anledning til at døbe det om.

Kilde: Bogen om barneåben af Birgit Kaiser

Fra Kjøbenhavns Criminal- og Politiret

Efter at der i denne Rets 4de Criminalkammer er optaget et Forhør til Oplysning om, hvorvidt Baadsmansmath i Marinen Christian Edvard Krogh tidligere har reddet flere Mennesker, navnlig fra at drukne og den 15de f. M. ligeledes frelst Hansine Petrine Vilhelmine Hemmingsen, Lunds Enke, som fra en Baad var styrtet i Vandet i Nærheden af Toldboden, undlader jeg ikke paa Rettens Vegne vedlagt tjenstligst at tilstille Directionen en Afskrift af bemældte Forhør til videre behagelig Foranstaltning.

Kjøbenhavn den 29de Juni 1864

Drewsen

Chr.IX ville pryde medajlen

Til Directionen for Selskabet til Druknedes og andre Skinddødes Redning.

Vedlagte forhør:

Criminal- og Politiretten har indsendt hoslagte Udskrift af et Forhør, der vedkommende Baadsmansmath i Marinen Christian Edvard Krogh er optaget i Anledning af et nylig forefaldet Redningstilfælde og tillige omhandler hans tidligere Virksomhed ved tre forskellige Leiligheder..

Afvigte 1ste Pintsedag, da Kongen fra Nordsø-Eskadren retournerede gennem Bomløbet ved Toldboden kændrede sammesteds en Baad med Arbeidsmand J.P. Juul og Enken Hansine Lund. Juul, der kunde svømme lidt, holdt sig med Baaden, medens han med den anden Haand søgte at frelse Enken Lund, men synes snart at have maattet slippe hende. Chr. E. Krogh stod imidlertid paa Toldbodbroen, hørte Skrig og saae et Par Favne derfra den kændrede Baad samt et Mandfolk og et Fruentimmer i Vandet, denne Sidste synkefærdig. Med Klæderne paa, endog beholdende sit Uh hos sig, sprang han da strax i Vandet og fik Tag i Fruentimmeret, med hvem han svømmede til Land. Men hun tog ham flere Gange om Halsen, saa han begyndte at tabe Kræfterne, da en Baad kom til og hjalp dem begge saavel som J.P. Juul. Uagtet mange Mennesker vare i Nærheden saae Krogh dog ingen Anden gjøre Miner til at frelse Enken Lund, og det er vel muligt, at hun vilde være druknet uden Kroghs Bistand, medens Krogh derimod ikke kan antages selv at have været i Fare.

Senere foreslog Juul ham at gjøre Anmeldelse til Politiet, men hermed vilde Krogh ikke befatte sig. Iligemaade de tidligere Tilfælde maa det, for saa vidt de væsentl. alene oplyses ved Kroghs egne Udsagn, bemærkes, at han heller ikke har gjort Anmeldelse om noget af dem, men at han først nu og kun paa Politiets Opfordring har afgivet sin Forklaring derom, hvilken derfor uden Tvivl bør staae til Troende i det Hele.

Bemeldte Tilfælde ere følgende:

I Vinteren 1857/58, medens Krogh laae paa Trekroners Batteri og var i Arbeide med at gjøre en Vaage i Isen, faldt to Dreng i Vaagen, hvilke Kragh optog, dog uden Fare for sig selv. Den ene af dem, der var i aldeles forkommen Tilstand bragte ham i Land til Quarentainebetjenten.

Samme Vinter var Krogh en Eftermiddag posteret paa Batteriets Vold, da han saae en Mand gaae igjennem Isen ret udfor Flagstangen. Krogh fik da strax en Stige kastet ned paa Isen, slyngede sig selv ned i et Toug og arbejdede sig ved Hjælp af Stigen ud paa Isen, men førend han naaede Stedet, brast Isen med ham, saa at han maatte slaae Isen itu med Armene for at komme hen til den Forulykkede. Imidlertid var Denne kommen ind under Isen, og Krogh, der var dygtig afkræftet, maatte nu dykke under Isen, hvorved han fik Manden fat og bragte ham til aaben Vande. Men derefter vilde Krogh hverken kunnet redde sig selv eller den anden, hvis ikke nogle Spadserende paa Isen, der var komne til, havde rakt Stigen hen til dem, hvori Krogh greb fast og saaledes tilligemed Manden blev slæbt ind til den faste Iis og trukken op. Manden blev taget ombord og pleiet paa Batteriet. Krogh var ogsaa meget medtagen. Efter denne Forklaring, der støttes ved en af Captlt. Kraft, som paa den Tid var chef paa Trekroner, meddelt Attest om, at Krogh da frelste en Mand, der var falden igjennem Isen, i det han ved en Stige arbejdede sig ud til ham, har Kragh med egen Livsfare frelst den omtalte Mand fra at drukne.

Endelig har Krogh forklaret, at han Natten mellem 1ste og 2den Januar 1859 ved at passere Kongens Nytorv, opdagede Ild i Stedet No. 1 bag Hovedvagten, at han løb op i Stedet og bankede paa Dørrene, samt at han, da Trappegelænderet til en af de øverste Etager brændte, sprængte en Dør ind til et Værelse i samme Etage, at da han traadte ind i Værelset, der var aldeles indhyllt i Røg, tumlede et Fruentimmer imod ham og raabte om Hjælp, at dette Fruentimmer var saa forstumlet af Røgen, at hun vanskelig selv vilde have fundet og aabnet Dørren, samt at han bar hende, der var i bar Særk og havde et Skrin under Armen, ned af Trappen forbi Ilden og senere ledsagede hende til Fabrikør Franckel paa Østergade. Ved at passere det antændte Trappegelænder fik han sin Frakke endeel forbrændt. Fruentimmeret havde navngivet sig Frøken Poniatowsky. Den, der ved bemeldte Brand er tyet til Fabrikør Franckel, var imidlertid en Frøken Galschiøtt, som har forklaret, at hun boede paa 1ste Sal, medens Ilden var udbrudt i Qvisten og ikke trængte længere ned end til 3die Sal, at hun vel forlod Stedet med et Skrin og af en Person, hun traf i Porten blev ledsaget til Franckels, men at hun var paaklædt, undtagen at hun havde bare Fødder, og at hun selv gik bort i al Roe uden at være nogen som helst Fare eller at blive reddet af Nogen. Ligesom heraf dog ikkun følger, at Frøken Galschiøtt ikke er det samme Fruentimmer, som Krogh hjalp fra 3die Sal, saaledes er der overhovedet aldeles ingen Grund til at mistroe Kroghs Forklaring. Ved denne Leilighed har han imidlertid neppe udsat sig selv for nogen Fare.

At Kragh som refereret med Mod og Raskhed har reddet fire eller fem Medmenneskers Liv, den ene Gang med egen Livsfare, egner sig upaatvivlelig til at belønnes. Da han derhos som omtalt selv ikke har anmeldt noget af Tilfældene og heller ikke under den nu fra Politiets Side foranstaltede Undersøgelse har fremført Ønske om Pengeremuneration skal Directionen tillade sig at formene, at han, saafremt hans Vandel i øvrigt dertil kvalificerer ham – fortjener at benaades med Medaillen.

Kjøbenhavn d. 4de Juli 1864. Lictenberg

Om End Historien med Frøkenen seer lidt løjerlig ud, er jeg dog enig med Hr. Et. R. Lictenberg.

S. Hoppe 6/4 64

Ligesaa Luders 6/4

Afsendt 8/7 64

Slægtsforskerdag 2011.

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

Tema: Købstadsliv i 1700-1800 tallet

Lørdag den 22. oktober 2011

Valby Kulturhus, Valgårdsvej 4, 2500 Valby

PROGRAM

For slægtsforskerdagen 22. oktober 2011.

- Kl. 09.30 Velkomst, indledning og praktiske oplysninger.
(Morgenkaffe med brød)
- Kl. 09.40 **"Fattigvæsen i danske provinsbyer" ca. 1700-1850 – en historie om frivillighed og tvang, velgørenhed og umyndiggørelse"**
Jørgen Mikkelsen, arkivar og seniorforsker, ph.d., Rigsarkivet.
Foredraget belyser, hvordan de lokale købstadsmyndigheder forvaltede enevældens sociallovgivning. Konkret drejer det sig om, hvordan man skaffede det økonomiske grundlag for fattigvæsenet, hvem der fik fattighjælp, hvordan hjælpen blev udbetalt, og hvilke krav der blev stillet til modtagerne. Der redegøres også for de holdninger, som myndigheder og samfundsdebattører anlagde til fattighjælp. Endelig vil foredraget berøre omfanget og karakteren af den private forsyning.
- Kl. 11.20 **"Provinskøbmandens regnskaber som kilde i slægtsforskningen"**
Kenn Tarbensen, arkivar og seniorforsker, ph.d., Erhvervsarkivet.
Købmandsfirmaers store arkiver rummer et stort regnskabsmateriale, der med fordel kan inddrages i slægtshistoriske undersøgelser. Der er bl.a. gode muligheder for at komme tæt på forfædrenes økonomiske forhold og forbrug i hverdag og fest. Med afsæt i et kort rids af regnskabsvæsenets historiske udvikling vil der i foredraget bl.a. blive givet en indføring i provinskøbmandens forskellige typer af regnskabsbøger og givet eksempler på anvendelse i slægtsforskningen.
- Kl. 12.20 Vi stiller spørgsmål.
- Kl. 12.30 Frokost: Maden hentes ved en buffet i forhallen, og tages med tilbage til spisning i Teatersalen + Kaffe
- Kl. 14.00 **"Mennesker i købstæderne"**
Ole Degn, fhv. arkivar og seniorforsker, dr. phil., Landsarkivet for Nørrejylland.
I foredraget fortælles om byerne og deres miljø og om borgerne, de forskellige bybefolkningsgrupper og de økonomiske og sociale forhold, byboernes livsvilkår, erhverv, indtægt og boligforhold. Som baggrund vises en række forskellige væsentlige kildetyper, hvor vi kan hente

vores viden. Det drejer sig bl.a. om en del arkivserier i rådstue- og byfogedarkiverne.

Kl. 15.00 Vi stiller spørgsmål.

Kl. 15.15 Afslutning.

Billedtekst: Torvet i
Rudkøbing.

Foto: AMKT

Tilmelding til Slægtsforskerdag d. 22. oktober 2011. Tilmelding Senest 1. oktober 2011 til: A.M. Krogh-Thomsen, Hedebyevej 5, 3650 Ølstykke

Send gerne din tilmelding snarest, så er du sikker på en plads. Pris. kr. 185.- + evt. frokost kr. 100.- (Drikkevarer for egen regning)

NAVN _____

GADE/NR _____

POSTNR. _____ BY _____

TLF. _____ FROKOST: ____JA / NEJ ____

Tilmelding først bindende for foreningen, når betalingen er indgået.

**Tilmelding kan også ske på foreningens hjemmeside på adressen:
<http://www.genealogi-kbh.dk/foreningen/skrivtil.htm>**

Billeder fra

Danske købstæder

Odense.

Kalundborg.

Rudkøbing.

Foto ANKT

Det er altid gået ud over børnene

Vi må aldrig glemme, at børns oplevelser af deres egne eller families ydmygelse sætter sig spor for livet, skriver museumsinspektør Maria Rytter, Forsorgsmuseet i Svendborg, i dette tilbageblik over de seneste 75 års fattigdom og social udstødelse i Danmark.

For mange år siden læste jeg en historie om en pige og hendes mor, som jeg aldrig har glemt. Den lyder sådan her:

Elsas mor var meget fattig. Hendes ene ben var stift, og det andet ben var 10-15 centimeter kortere end det stive. Hun havde altid stærke smerter, og gik med stok. Elsas mor kunne kun dårligt arbejde og tjene penge. Men da hun havde to raske arme, kunne hun ikke få invalidepension (førtidspension). En dag skulle Elsa med sin mor ind til et møde i Invaliderådet i København, hvor hun havde søgt om hjælp.

”Vi kom ind i et rum med sådan et langt bord, med en masse mennesker omkring, og så var der en sort skærm. Jeg blev sat på en stol (..) og min mor blev beordret om bag skærmen, for at klæde sig nøgen. Og så skulle hun frem og gå”, fortæller Elsa og fortsætter: ”Tænk på, hvilken skam det var for mor. Jeg kan huske, at hun havde beholdt sine støvler på, og så da hun kom frem, skubbede hun støvlen af det korte ben. ’Hvad vil De have, jeg skal gøre mere’, sagde hun. Jeg kan lige så tydeligt huske, hvordan hun klaskede sin hånd ned i bordet for de her mænd. De havde forlangt, at hun også skulle komme ud uden sine støvler på”. ”Så blev jeg beordret til at hjælpe hende med at klæde sig på, og så gik hun ud af døren. Jeg kan huske, at hun græd så voldsomt, at hun var helt ødelagt”.

Dette skete i 1925, og de mennesker, der har oplevet tider som disse, er snart døde og borte. Men vi må aldrig glemme, at børns oplevelser af egne eller deres families ydmygelser, sætter sig spor for livet.

Børnehjem i 1930'erne

Et vigtigt arbejdsområde for Forsorgsmuseet er indsamling af erindringer om opvækst på børnehjem og døgninstitutioner. I museets arkiv ligger en samling beretninger, skrevet af tidligere børnehjemsbørn, samt en række interviews lavet af journalist Allan Nagel.

En af beretningerne foregår på et børnehjem i Randers i 1930'erne. Fortællerens mor er stukket af med en stenfisker, og har afleveret sine børn på et og to år til sine forældre, der ikke kan tage vare på dem.

Børneværnet afleverer dem på børnehjemmet i Randers, som dengang blev drevet af et ægtepar. Konen fandt på udspikerede straffe, og fik jævnlige raserianfald, som gik ud over børnene. Men hun nøjedes ikke med at banke dem:

"Jeg husker tydeligt en bestemt ting, som har fulgt mine tanker resten af livet. Når en af os havde været 'uartig', tog forstanderinden og bukkede vore hoveder ned i toilettet og rykkede ned," skriver pigen, som mange år senere stadig var præget af angst for at skylle ud, når hun havde været på wc".

Skilsmisse i 1950'erne

"Vi skal ud til mormor og morfar, for vi har ikke noget mad. Mor siger at far nu igen er gået på værtshus efter arbejde og har brugt alle pengene til at drikke for", hedder det i en anden fortælling fra en pige, der blev født i 1948.

Hendes morfar og mormor boede i en toværelses lejlighed sammen med deres anden datter og hendes lille barn. Da fortælleren flyttede ind sammen med sin mor og bror, boede der tre børn og fire voksne i den lille lejlighed.

Under forældrenes skilsmisse oplevede den lille pige en dag, at hendes forældre skændtes om hende på åben gade:

"De ville begge to have mig. De står på hver sin side af mig og trækker i hver sin arm. Det gør ondt, og til sidst giver min far slip og min mor flygter ned ad gaden med mig..."

Faderen meldte sine børns boligforhold hos

morforældrene til børneværnet, og de to søskende kom på børnehjem. Her fik de engang lov til at besøge deres far, og han tog børnene med ind på Kgs. Nytorv, netop som deres mor kom fra arbejde:

"Vi skulle bare stå der, så mor kunne nå at se, at han havde os (på besøg). Lige så snart hun fik øje på os, sprang han på en sporvogn med os (...) så hun ikke kunne nå at tale med os, eller give os et kram".

Tvangsfjernet i 1980'erne

"Min mor var en god mor. Hun snakkede tit med de andre børn (i kvarteret) og trøstede dem, hvis hun kunne. Hun lavede nogle gange mad til os alle sammen, når hun ikke var for påvirket, men havde fået sine piller, så hun havde det godt," beretter en pige, der kom til verden i 1979. Hendes mor var narkoman, men kom på metadon og boede alene sammen med sine børn i et socialt boligbyggeri. Da pigen var ti år, blev hun tvangsfjernet sammen med sin bror.

"Det var et mareridt at være på børnehjemmet. Forstanderen var rigtig usympatisk ved os alle sammen (...) Han var meget religiøs og gik med kors."

En dag var hun stukket af fra børnehjemmet, men mødte op på sit arbejde på et vaskeri.

"Der dukkede forstanderen op, knaldede mig sådan en på siden af hovedet, og rev mig i håret hele vejen hjem. Så ringede de fra mit arbejde og sagde, at det ville de aldrig se igen! De ville gå videre med det, men der skete ikke noget..."

Bistandshjælp i 1970'erne

Den sidste beretning er hentet fra bogen *'Fattig i Danmark'*, som jeg også indledte med. Her fortæller en enlig mor, hvordan det er at klare sig på bistandshjælp i 1977.

Hun er arbejdsløs efter en arbejdsskade, som har givet hende store smerter i ryg og arm. Hun får betalt husleje, gas og elektricitet, dertil får hun betalt tv-licens, familieforsikring og hjælp til sin telefonregning.

Hun har 300 kroner tilbage til mad, tøj og så videre om ugen. I dag ville det svare til 1.052 kroner i følge Danmarks Statistiks omregner. Det vil sige, at en enlig mor i 1977 havde 4.418 kr. til rådighed om måneden, når en del af hendes faste udgifter var blevet betalt. Oveni dette beløb kom børnepenge. Budgettet var stramt, og hun fortæller i bogen, at *'mange små ting giver problemer'*.

For eksempel kan de to drenge 16 og 17 år ikke få de samme lommepenge som andre. Og de må se langt efter stereoanlæg og nyt tøj...

Kilder:

1 og 5: Knud Vilby og Kjeld Sørensen: *'Fattig i Danmark'*, 1978.

2 og 3: Forsorgsmuseets arkiv

4: Allan Nagel: *'Jeg ved ikke hvor min vrede er'*, 2002

Om forfatteren og museet

Maria Rytter er museumsinspektør og daglig leder af Forsorgsmuseet i Svendborg. Hun er cand.mag. i historie og antropologi og har specialiseret sig i social- og kulturhistorie. Hun

har som den første historiker gennemrejst landet for at besigtige og dokumentere mere end 50 stadig fungerende, store gamle forsorgshjem og børnehjem. Her har hun fundet i tusindvis af spor efter livet bag mure på disse institutioner.

Forsorgsmuseet hører under Svendborg Museum, og er det eneste af sin slags herhjemme. Her kan du opleve historien om fattigdom i Danmark – og hvad udstødelse, overgreb og overlevelse på samfundets skyggeside har gjort ved mennesker fra vugge til grav.

Museet har til huse i den eneste af de 450 fattiggårde i Danmark, der er bevaret som fattiggård og stadig kan besøges.

Læs mere på www.svendborgmuseum.dk og www.boernehjem.nu

Forsorgsmuseet i Svendborg har oprettet hjemmesiden www.boernehjem.nu. Under punktet 'minder' kan voksne mennesker, som har været på børnehjem, skrive om deres barndoms-erindringer. I februar 2009 skrev en kvinde, som i dag er sidst i 50'erne, således dette lille digt om sine ydmygelser på et sjællandsk børnehjem. Plejemor er forstanderinden:

Til Plejemor

*Den dag jeg tilgiver dig har jeg sagt ja til din vold i alle dens afskygninger
Den dag jeg tilgiver dig har jeg lukket mine øjne for al den rædsel, angst og frygt du
brændte ind mit hjerte*

Den dag jeg tilgiver dig har jeg accepteret isolationen bag de låste døre

Den dag jeg tilgiver dig har jeg sagt ja til dine verbale ydmygelser

Den dag jeg tilgiver dig har jeg lukket mine øjne for alt håb

Den dag kommer aldrig

Denne artikel er tidligere bragt i **HUS FORBI**.

Bringes her med tilladelse fra Maria Rytter og HUS FORBI.

Lidt Degnehistorie fra Lyngge-Uggeløse

Af Quercus

Her fortælles om nogle af Lynges og Uggeløses Degne I Tiden fra 1710 til 1766, om en Drukningsulykke efter et fugtigt Begravelsesgilde, om en sørgmunter Begivenhed i Pestens Dage, da Degnen forvistes fra sin Bolig lige efter sit Bryllup, og om hans Efterfølgers Flugt til Holland.

I Aar for 200 Aar siden, den 2. Juni 1752, døde Degnens Kone i Lyngge, "58 Aar, 5 Maaneder, 3 Uger og 2 Dage gammel" som der staar i Kirkebogen. Hun hed Johanne Margrethe Wichmann og blev, formentlig, begravet "under Taarnet" i Lyngge Kirke. Der blev i hvert Fald hendes Mand Jacob Suhm, stedt til Hvile, da han døde en halv Snes Aar senere. Denne Degn og hans Kone blev der en Overgang snakket meget om på Egnen, fordi de fik ødelagt deres Hvedebrødsdage.

Pestlægen rykker ud. Efter gl. Stik.

Men lad os begynde med Begyndelsen: Den 24. Marts 1710 blev Præsten i Udesundby, Lauritz Jordhøj, begravet og han fulgtes til Jorden af alle Omegnens Præster og Degne foruden af sine Sognefolk. Degnene fra Lyngge-Uggeløse – de hed Hans Sylvester Noer og Hans Holm – var med i Udesundby for "at siunge", Som Skik og Brug var, blev Begravelsesgildet temmelig fugtigt. Lyngge Kirkebog fortæller, at Noer paa Vej hjem fra Udesundby som Aftenen er bleven drucknet udi et Kiær mellem Slangerup og Krat Møllen, saasom han med sin Kiøresvend og Degnen fra Uggeløse, Hans Holm, var bleven forvildede og ved det samme saa ulykkelig med Vognen omkastede, da de to dog bleve frelste, mens han derimod alene maatte ende sine Dage"

Den enes Død er den andens Brød, og Noers Eftermand var Jacob Suhm, en yngre Broder til Degnen i Nørre Herlev. Han var Student fra Frederiksborg og blev i 1711, Aaret efter at han havde faaet Embedet i Lyngge, gift med Johanne Margrethe Wichmann. Brylluppet stod i København. Han var 30, hun 17 Aar, da de blev gift

Paa den Tid var der Pest i København, og samtidig med, at Suhm hjemførte sin Brud til Lyngge, kom Pestsmitten til Egnen. Den unge Degnekone fik Skyld for at have ført Smitte med sig fra København, og det blev forbudt Suhm, trods det, at hans Hvedebrødsdage bleve ødelagt, at komme hjem i Degneboligen. Denne Sikkerhedsforanstaltning hjalp dog ikke. Pesten bredte sig mere og mere, og den 10. November, Mortensaften blev der udstedt Forbud mod, at Beboerne gik i Kirke. Der etableredes Vagthold, som først hævdedes lige før Jul, den 20. December.

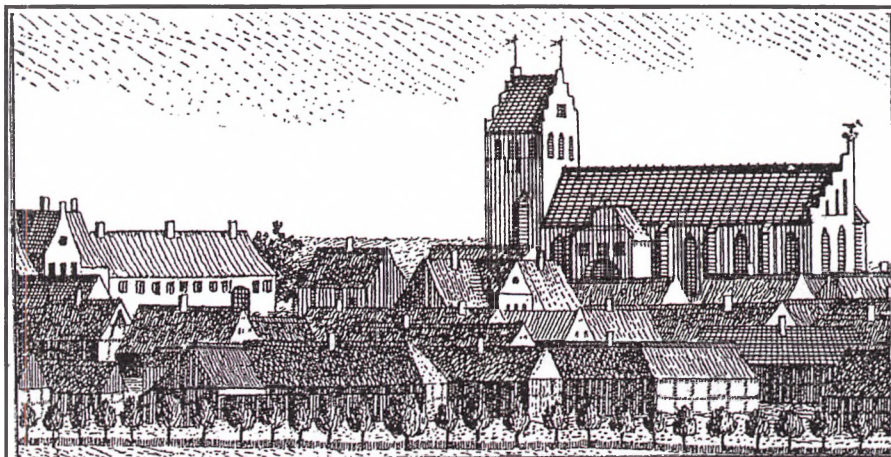
Pesten tog meget haardt fat og kom ogsaa til Nabsognene, bl.a. til Slangerup, hvor man den 14. November afspærrede en af Gaderne, vistnok Svaldergade fordi næsten alle Mennesker, som boede i den, enten var døde eller smittet. Pestens Rasen i Slangerup gav Anledning til, at der blev oprettet et Ligbærerlaug der i Byen, da det kneb med at faa Ligene i Jorden.

Baade Suhm og hans Kone overlevede Epidemien. I 1731 blev han tillige Degn i Uggeløse, og 1750 støder man paa hans Navn igen. Han klagede det Aar til Biskop Hersleb over, at det i 4 Aar har været ham forment at benytte den Ret, som Biskop Bornemann havde tillagt hans Formænd, nemlig at nyde fri Olden i Skoven til Degneboligens Svin. Som det er blevet nu skriver Suhm, maa han betale Oldengæld til Forpagteren.

I 1752 døde som sagt Jacob Suhms Kone, og Suhm kørte nu træet. Han fik sin 33-aarige Søn, Friderich Wichmann Suhm, ansat som Medhjælper, ”Vicedegn” og saa gik der 10 Aar paa den Maade. Gamle Suhm havde frit Ophold i Degneboligen, men tog sig kun undtagelsesvis af Tjenesten. Han døde i Høsten 1762, og Sønnen blev saa kaldet som hans Efterfølger.

Friderich Suhm sad kun i Embedet i fire Aar. En Sommerdag i 1766 gik han hjemmefra – ”i nedtrykt Sinstilstand” vilde man sige i vore Dage. Han blev efterlyst paa Sjællandsfars Landsting, men man saa ham aldrig mere. Man fik senere at vide, at han var rejst til Holland, hvor han døde kort efter Ankomsten.

Hans Bo blev taget under Behandling af Skifteretten og sluttedes i 1767. uden at der var Dækning til Kreditorerne.

Slangerup Kirke og Husene paa dens søndre Side.
Efter Stik af Johan Jacob Bruun 1755.

1747 var Friderich Suhm blevet gift i Slangerup med Sophie Bech. Efter Mandens Flugt levede hun og deres to Børn i meget smaa Kaar – af en Pension paa 8 Rigsdaler om Aaret. Hun døde i en Stiftelse i København.

Grethe er konfirmanddetektiv

Grethe Steinmann har været på detektivarbejde i lokalområdet for at finde frem til identiteten på 900 konfirmander, hun havde billeder af.

ESBØNDERUP/VILLINGERØD:

Grethe Steinmann har været på noget af et detektivarbejde under tilblivelsen af hæftet "Konfirmander fra Esbønderup og Villingerød sogne".

Ikke færre end 900 konfirmander havde Grethe Steinmann billeder af, men hun vidste ikke, hvem de var, eller hvad de hed.

"Et billede skal have et navn for at være noget, så derfor gik jeg i gang med at finde ud af, hvem personerne på billederne var", siger Grethe Steinmann.

De mange billeder fik Grethe Steinmann under et besøg hos tidligere sognepræst i Esbønderup og Villingerød, Carl Johannes Witters Datter, Johanne Maria Petersen i Ikast. Johanne Maria Petersen lå inde med en stak billeder af de konfirmander, der var blevet konfirmeret, mens Carl Johannes Witter var sognepræst i Esbønderup og Villingerød sogne, altså i perioden fra 1938 til 1969.

Konfirmandbilledet her er fra Esbønderup i april 1932. Præstens navn er Jens Peter Rasmussen Dræbye.

Hvert år blev der taget et billede af konfirmanderne og den eneste information, der var på billederne, da Grethe Steinmann fik dem, var et årstal på bagsiden.

Johanne Marie Petersen mente, at det var mest hensigtsmæssigt at anbringe fotografierne i Lokalarivet for Græsted og Omegn, da der var personer fra lokalområdet på billederne, i stedet for at hun beholdt dem i hjemmet i Ikast, så derfor fik Grethe Steinmann dem med.

Nysgerrigt anlagt

Men Grethe Steinmann mente, at det først måtte være hendes opgave at sætte navn på billederne.

”Jeg fik lov til at tage ned og kigge i kirkebøgerne og skrev alle navnene på konfirmanderne fra de forskellige år ned”, siger Grethe Steinmann.

Efterfølgende har hun været på noget af et detektivarbejde for at finde frem til, hvilke navne der passede med hvilke personer.

”Jeg har været ude og besøge folk i området, som har kunnet fortælle, hvem på billederne, der er hvem. Det har været et stort opsøgende arbejde”, siger Grethe Steinmann, der har været rundt til rigtig mange mennesker i Villinerød, Esbønderup, Dronningmølle og Esum.

Hun har fundet frem til de fleste af de 900 personer på billederne og har blandt andet efterlyst folk, der kunne genkende de forskellige personer i Frederiksborg Amts Avis.

Desuden fandt hun i Lokalhistorisk Arkiv for Græsted og Omegn også billeder af konfirmanderne fra pastor Dræbyes tid, og derfor er der også fotos med i hæftet helt tilbage fra 1925.

Grethes mand, Niels Steinmann har taget billederne af kirkerne til hæftet, og han har desuden redigeret i mange af billederne, så de fremstår i bedre stand. Det er Grethe Steinmanns svigerdatter, Lisbeth Steinmann, der har redigeret hæftet, og sørget for at sætte billederne ind og for at sætte numre på personerne på billederne, så de passede sammen med teksten.

”Det er blevet lidt af et familieforetagende. Alle er efterhånden blevet involveret i det”, griner Grethe Steinmann.

Til at starte med er der blevet trykt 40 hæfter, og der er allerede solgt en del af dem.

”Jeg gør det, fordi jeg synes, det er spændende, og fordi der er historie i det. Jeg er nysgerrigt anlagt, og så er det rart at vide, hvem der er hvem”, siger Grethe Steinmann. Hæftet, der hedder ”Konfirmander fra Esbønderup og Villingrød sogne”, sælges i Lokalhistorisk Arkiv for Græsted og Omegn og i Kræmmerhjørnet i Esbønderup og koster 120 kroner.

Det er ikke første gang, Grethe Steinmann skriver historiske hæfter. Hun har tidligere udgivet hæfter om Esbønderup og Esum.

Barselspotter

Om barselspotter, skik og brug i 1870'erne berettes: "Så snart det rygtedes ude blandt Naboerne, at en Familie havde "bekommen" sig en Arving, blev der hurtigst muligt truffet Foranstaltninger til Barselskonens Forsyning med "Barselsmad". Vi er her ved et Punkt i Sognets Tilstand som angaar et af de vigtigste Etikettespørgsmaal man kendte.

Jeg skal vel vogte mig for at forsøge at naa bagved denne Skiks Oprindelse og Mening, men jeg gætter alligevel paa, at den fra første Færd er Udtryk for Naboers Hjælpsomhed overfor Familier, hvori Konen for nogen Tid er afskaaret fra at passe Mand og Børn, og at Barselsmeden saaledes oprindeligt var bestemt til dem.

Paa den tid, her er Tale om, var det derimod Barselskonen selv, som af Høflighed blev tvungen til at spise Middag tre-fire-fem Gange den samme Dag – alt naturligvis i Forhold til Familiens Omgangskreds og den sociale Stilling den indtog.

Det var nemlig ikke Forfriskninger eller let Kost, der blev budt Barselskonen. Der var snarere en skarp Konkurrence om hvilken Nabos eller Kendings Kone, der kunde lave den kraftigste Middag.

Hyppigst var maaske nok Sødsuppe med rigelige Rosiner og Svedsker som Forret. Efterretten kunde være Pandekager, Æbleskiver eller Vafler – overdaadigt nedlagt i Syltetøj, men det kunde ogsaa være stegt Aal eller hvilket andet, der nu tilfældigt kunde frembyde sig for Lejligheden. Dernæst var Hønsekødsuppen det almindeligste med den dertil hørende Høne. Havde Lejligheden ført en Kone i Nærheden af Oksekød, kunde der godt komme Oksesuppe, men i øvrigt vil jeg ikke paatage mig at give fuldstændig Fortegnelse over de Retter, der kunde komme paa Tale. Dog maa jeg nævne, at som Barselsmad brugtes ogsaa en Flaske "Gl. fransk Vin" eller "Kirsebærvin".

Naar saa Suppen var færdig, hældtes den kogende i en dertil egnet Lerkrukke (Kovs) med to Ører, enkelte forsynede med en ligefrem dertil indrettet Lerkrukke med Hank, som laantes ud til enkelte Naboer, og som syntes at have været i Anvendelse over hele Landet. Gennem Ørerne blev der trukket et Strømpebaand eller et Tørklæde, en Tallerken med Eftermaden stilledes ovenpaa som Laag, det hele indsvøbtes i et Tørklæde og saa af sted til vedkommende Hus, hvor man tænkte sig, at Barselskonen laa og sultede.

Det hastede desuden med at komme af Sted, inden Maden blev kold, og ved Ankomsten maatte Barselskonen – i Overværelse af den omsorgsfulde Giverinde – spise af Maden, selv om hun lige havde sagt Tak for Mad til den anden Nabokone, som endnu ikke havde taget Afsked.

Man talte dengang om at blive "forgivet i Barselsmad", og Lærerne vil forstaa at Udtrykket kunde have sin Berettigelse for Barselskonens Vedkommende, men fra hende bredte "Forgivelsen" sig til Manden, Husets Børn, som naturligvis i disse Dage maatte spise alt, hvad de kunde, for at Gaverne ikke skulde blive fordærvet.

Medens Konerne samledes til og vel nok med størst Opmærksomhed fulgte Barselskonens Indhug paa den Mad, de selv hver især havde bragt, skænkedes den sædvanlige Kaffe, hvortil man smagte de forærede Kager til Pas. At den nyfødtes Lighed med Faderen blev konstateret for hver ny Gæsts Ankomst følger af sig selv.

Alt i alt kunde det jyske Sogn præstere "Barselsstuer", der ikke behøvede at staa tilbage for Holbergs".

Det var ikke så underligt, at netop Barselsspanden blev fint udformet, den spillede en stor rolle i Kvindernes Liv.

Kilde. Søren Vasegaard "Fra Klejstrup Sogn. Bidrag til Belysning af Himmerlandsk Bondekultur i 70érne, s 93-95 (1925)

Lidt tilføjelser:

Vi har kendt til "barselspotten" siden 1600-tallet, hvor den er blevet brugt over hele landet Det har først og fremmest været lerpotten smukt dekoreret med den lokale pottemagers eget udtryk, men også kobber – messing og tin er blevet brugt som barselspotter. Når barselsgildet var vel overstået tog den glade giver "potten" med sig hjem igen. Barselspotten har fået en renæssance og bruges i dag ofte som gave ved barnedåb.

(LS)

Barselspotte anno 1842
Med inskription A M

Barselspotte Slesvig 1875

Slægtshistorisk Weekend i Bjerringbro

d. 16. og 17. og 18. september 2011

Tema "*Bondens liv*"

Kom og vær med til en weekend fyldt med historier om bondens liv:

- Jørgen Dickmann - Bondebøger fra forskellige egne af Danmark
- Gudrun Gormsen - Bondens bygninger
- Gudrun Gormsen - Bondens liv
- Peter Wodskou - Bondeliv efter arkivalske kilder
- Jørgen Dickmann - Bonden, højskole og landboskole
- Gitte B. Høstbo - Bondens udvandring

Pris for enkelt værelse 2100,- kr.

Pris for dobbeltværelse (to personer) 1900,- kr.

Er du ikke medlem af en forening under SSF tillægges et gebyr på 350,- kr.

Ønsker du kun at overvære foredragene er prisen 850,- kr.

Løse måltider betales udover.

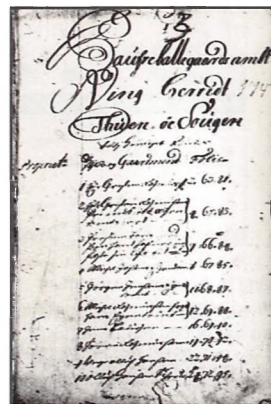
Ønskes der ikke overnatning men fuldpenion er prisen 1450,- kr.

Tilmelding skal ske til Gitte B. Høstbo på

janhb@mail.danbbs.dk efter først til mølle princip.

Betaling skal se til konto i Danske Bank 1551 16863408.

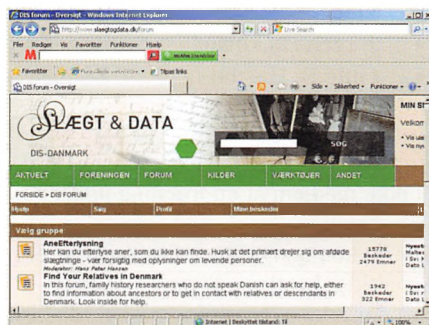
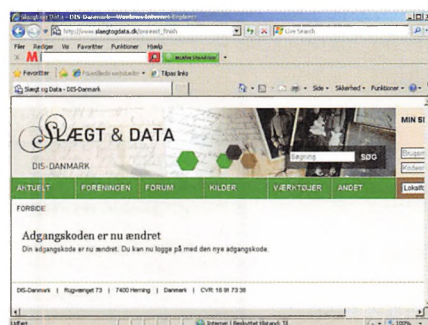
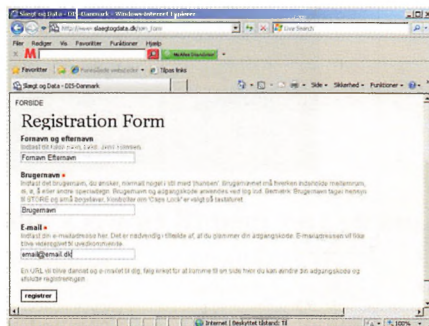
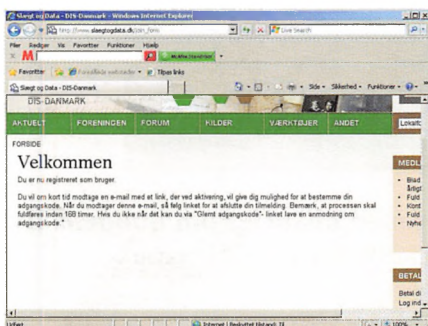
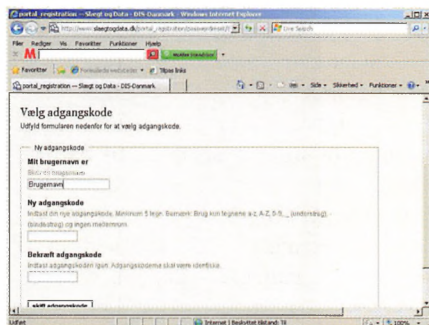
Betales der med check bedes den sendes til kassereren i SSF.

Anvendelse af DIS-Forum

www.slaegtogdata.dk

Første gang - vælg 'Ny bruger' - udfyld de oplysninger, der ønskes
Tryk på registrer - der kvtiteres følgende:

Man får derefter en mail med en URL, som man klikker på, hvorefter man kommer ind på denne side: Her angives den adgangskode, man ønsker, og når man har trykket 'skift adgangskode', får man følgende side: Herefter logger man ind oppe i højre hjørne og kan efterfølgende vælge 'FORUM' for at komme ind til de forskellige grupper. Her vil jeg anbefale, at man lukker browseren, åbner igen og skriver URL'en www.slaegtogdata.dk Hvis man ønsker at ændre sin profil, f.eks. indsætte signatur, vælges 'Profil' i den brune bjælke. Siden er for alle og ikke kun DIS Danmarks medlemme.

Af Kirsten Andersen DIS Danmark

Nyheder

Københavns Hovedbanegård fylder 100 år i 2011

"Ikke køn, men ny, rummelig og lys, topmoderne" skrev Johannes V. Jensen i 1911 om den nye hovedbanegård, der blev indviet den 30. november samme år.

Hovedbanegården blev tegnet af DSB's overarkitekt Heinrich Wenck og indrettet med "det aller moderneste til Publikums Bekvemmelighed." Der var fx indrettet omklædningsværelser for de rejsende, hvor man også kunne få sig et bad og gå til barber. Og så var der behagelige ventesale til passagererne på både 1. og 2. klasse.

Den nuværende hovedbanegård er Københavns 3. banegård. Statens Arkiver har mere end 2 km med arkivalier fra DSB, heriblandt de originale tegninger fra alle 3 banegårde.

Læs mere om opførelsen af banegården og se de originale tegninger her:

www.sa.dk/nytiarkivet.

Arkiver

Udsnit af Referat af brugerrådsmødet d.

31. januar 2011

på Landsarkivet for Sjælland

Ny publikumsindgang

Den nye indgang for Landsarkivets publikum bliver taget i brug tirsdag d. 15. februar. Fra denne dag kan man ikke længere benytte indgangen ud mod Jagtvej.

Den nye indgang ligger på 'bagsiden' af Landsarkivet. Adressen er Florsgade 2B.

Der er sat skilte op, der forklarer hvordan man finder fra den nuværende publikumsindgang til den nye. Ligeledes bliver der skiltet indendørs, så brugerne kan finde fra den nye indgang til læsesalen.

Sammenlægning af Landsarkivet og Rigsarkivet

Den 13. januar 2011 informerede Rigsarkivar Asbjørn Hellum de ansatte i Statens Arkiver om, at det nu var endeligt besluttet at Landsarkivet for Sjælland og Rigsarkivet skal lægges sammen. Landsarkivet skal rømmes, medarbejderne rykker ud, magasinerne bliver tømt og der bliver indrettet en fælles læsesal på Rigsarkivet. Den nyindrettede fælles læsesal på Rigsarkivet åbnes for publikum **d. 3. januar 2012**. Magasinerne på Jagtvej skal være tømt

senest ved udgangen af 2012. Personalet i Landsarkivets publikumsafdeling får nye arbejdspladser på Rigsarkivet. Medarbejdere fra Landsarkivets øvrige afdelinger får arbejdsplads i forbindelse med magasinerne på Kalvebod Brygge.

De fleste af arkivalierne i Landsarkivets nærmagasin vil blive flyttet til magasinerne på Kalvebod Brygge, hvor der er god plads til flere arkivalier. De arkivalier der bliver hyppigst benyttet af læsesalens brugere, vil typisk blive flyttet til Rigsarkivets nærmagasiner, men der bliver ikke plads til det hele, da der også skal tages hensyn til personalets brug af arkivalier. Brugerrådets medlemmer havde mange spørgsmål til hvordan sammenlægningen kommer til at forløbe og hvordan den fælles læsesal kommer til at fungere. Disse spørgsmål kan endnu ikke besvares. Michael Graae fortalte, at planlægningen af hvordan sammenlægningen rent praktisk skal foregå, først skal til at gå i gang nu. Der vil blive nedsat en række forskellige arbejdsgrupper, som skal forberede gennemførelsen af de forskellige arbejdsopgaver sammenlægningen byder på.

Et samlet brugerråd ytrede ønske om, at det efter sammenlægningen, bliver muligt at få ekspederet arkivalier om lørdagen.

Ekspedition af arkivalier fra Kalvebod Brygge

Michael Graae fortalte, at Post Danmark bliver helt færdig med at sætte arkivalier på plads i reolerne på Kalvebod Brygge senest d. 1. marts. Derefter bliver det nemmere for personalet at komme til at ekspedere. Når puklen af arkivalier der skal sættes på plads i reolerne er afviklet, vil ekspeditionstiden for arkivalier opstillet på Kalvebod Brygge derfor falde.

Henvendelser fra brugere

Brugerrådets postkasse indeholdt en henvendelse fra en bruger, der savnede 'snakkepladserne'. Altså muligheden for at snakke sammen, mens man kigger på filmkort. Brugerrådet blev enige om at sætte et filmlæseapparat ind i gruppearbejdsrummet, hvor man jo gerne må snakke.

Brugermøde 2011

De seneste år har Landsarkivets brugermøde været afholdt i forbindelse med foredraget i marts. Rigsarkivaren har for nylig talt om muligheden for at afholde et fælles brugermøde for Landsarkivet og Rigsarkivet.

Brugerrådet var enige om, at det ikke var hensigtsmæssigt at afholde et eventuelt fælles brugermøde sammen med et foredrag. Datoen for dette års brugermøde vil derfor først blive fastsat, når vi har hørt lidt mere om Rigsarkivarens ide.

Michael Graae lovede at tale med Rigsarkivaren og melde tilbage til brugerrådets medlemmer.

Henrik Andersen meddelte, at han ikke ønsker at opstille til brugerrådet ved næste valg.

Forårets foredragsrække er planlagt. Datoer og omtale af foredragene bliver snart lagt ud på Statens Arkivers hjemmeside. Birgitte Solmose foreslog, at der efter sammenlægningen af læsesalene fortsat skal arrangeres foredrag.

Næste møde i brugerrådet fastlægges når vi ved lidt mere om hvad sammenlægningen af læsesalene kommer til at betyde for brugerrådet.

Bøger og Cd'er m.m.

Et godt tilbud til slægtsforskere

På hjemmesiden www.ssf.dk kan man finde en god bogliste "Slægtens boghylde" eller også kaldt "Antons kælder", med bøger til salg.

Bøgerne man kan købe til spotpris er: Lærebøger / Vejledninger, Bibliografier, Almindelig Personalhistorie, Arkivlitteratur, Topografi, Biografi / Erindringer, noget om de forskellige landsdele, Historie, Skæbner m.m. Kontakt Anton Blaabjerg for yderligere oplysninger på tlf. 86 61 04 36 eller på e-mail: blaab@webspeed.dk

Glæd en god ven med et af nedenstående produkter:

Musemåtter 50.- kr. + porto

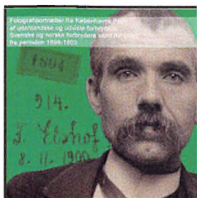
Slægtsnet til evt. arkivbesøg
50 .- kr. + porto

Diverse cd'er med
forbrydere 150.- kr. + porto
Bestilling via:
www.genealogisk-forlag.dk

Navneregister til Frederikshavns
Kirkebøger viede og døde 1791 - 1891
alfabetisk indtastede affotografering
Pris: 50 kr.- + forsendelse

Samt navneregister til Viborg
kirkebøger viede og døde 1813-1891
alfabetisk indtastede affotografering
Pris: 50 kr.- + forsendelse

Afs.
Slægthshistorisk forening for Storkøbenhavn
Red. Gitte Bergendorff Høstbo,
Ettehavevej 51 B, 2730 Herlev.

1
47421

1

Indholdsfortegnelse:	Side
Foreningsoversigt	2
Årsberetning 2010	3-5
Æsning og bogmarked i 1600-tallets Danmark	6-8
Tyendets vej mod lyset	9-10
Monica Wichfeld	11-12
I kirken på dåbsdagen	13-14
Fra Kjøbenhavns Criminal- og Politiret	15-16
Slægtsforskerdagen 2011	17-20
Det er altid gået ud over børnene	21-24
Lidt Degnehistorie fra Lyng-Uggeløse	25-26
Grete er konfirmationsdetektiv	27-28
Barselspotter	29-30
Slægthshistorisk Weekend i Bjerringbro	31
Anvendelse af DIS-Forum	32
Nyheder	33
Arkiver	33-34
Bøger og cd'er m.m.	35

Midtersiderne i bladet er Slægtsforskerdagen 2011

Alle ønskes en
dejlig Sommer